

z p r á v y

Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány obcí a krajů

Ročník: 2003

Číslo: 5

V Praze dne 31. října 2003

<http://www.denik.obce.cz>

OBSAH:

	strana
<u>1. Zdanění příspěvku na činnost příspěvkové organizace</u>	
čj.: 124/54 331/2003 – ref. ing. R. Kotrba	2
<u>2. Neodebraná zavazadla z úschoven a ukládacích skříněk Českých drah, a.s.</u>	
čj.: 22/65 797/2003 – ref. JUDr. R. Vilhelmová	3
<u>3. Finanční kontrola u dotací obcím, které procházejí rozpočtem kraje</u>	
čj.: 124/62 492/2003 – ref. ing. R. Kotrba	4
<u>4. Používání účelových znaků</u>	
čj.: 124/60 776/2003 – ref. ing. R. Kotrba	5
<u>5. Postup účtování při upuštění od vymáhání pohledávky dle ustanovení § 35 odst. 3 zákona č. 219/2003 Sb.</u>	
čj.: 22/55 239/2003 – ref. JUDr. J. Dubová	5
<u>6. Vlastnictví majetku příspěvkových organizací a jeho účtování</u>	
čj.: 124/52 685/2003 – ref. ing. R. Kotrba	6
<u>7. Dotazy k provozování výherních hracích přístrojů (VHP)</u>	
čj.: 601/93 740/2003 – ref. J. Pangerl	9

8. Sdělení Ministerstva vnitra

JUDr. R. Valíková, MV ČR – odbor pro místní správu, oddělení dozoru Opava

11

1. Zdanění příspěvku na činnost příspěvkové organizace

čj.: 124/54 331/2003 – ref. ing. R. Kotrba

Poskytnutá dotace z rozpočtu kraje na úhradu nákladů (příspěvek na provoz) není u neziskových poplatníků podle § 18 odst. 4 písm. b) zákona o daních z příjmů předmětem daně z příjmů a je příjmem toho zdaňovacího období, v němž nezisková organizace dotaci získala. Náklady (výdaje) související s příjmem, který není předmětem daně, nejsou podle § 25 odst. 1 písm. i) považovány za daňově uznatelné. Získá-li tedy nezisková organizace dotaci na provozní náklady, pak výdaje z ní hrazené nejsou daňově účinné.

Pro správné stanovení základu daně příspěvkové organizace a pro zjištění zdanitelných příjmů zdaňovaných v základu daně je nezbytné postupovat ve smyslu ustanovení § 18 odst. 3, 4 a 6 ZDP. Ze všech příjmů organizace se vyčlení příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů (podle § 18 odst. 4 ZDP) a současně se vyčlení s nimi související výdaje z celkových výdajů. V uvedeném případě jde tedy především o vyčlenění dotace od zřizovatele. Ve stejné výši se vyčlení odpovídající výše výdajů, neboť výdaje hrazené z těchto dotací nelze považovat za výdaje daňově účinné (souvisí s příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů). Při posuzování příjmů z činností neziskové organizace podle ustanovení § 18 odst. 4 písm. a) ZDP je rozhodující porovnání jejich výše se souvisejícími náklady (výdaji), které lze vynaložit podle zákona, tj. § 24 ZDP. Pokud jsou tyto příjmy z konkrétních činností nižší než související výdaje dle § 24, nejedná se o zdanitelné příjmy.

Poplatník je povinen oddělit příjmy z jednotlivých činností a s nimi související výdaje, a to i za každou jednotlivou činnost v rámci téhož druhu činnosti (viz § 18 odst. 6 ZDP). Pokud v rámci téhož druhu činnosti provádím jak ziskové, tak i ztrátové aktivity, pak příjmy z těch ziskových – tedy těch, kde příjmy přesahují s nimi související výdaje, zdanění podléhají. Ziskové a ztrátové aktivity nelze kompenzovat, neboť příjmy ze ztrátových aktivit nejsou předmětem daně a daňově neúčinné jsou i výdaje s nimi související. Příjmy z doplňkové (vedlejší) činnosti jsou předmětem daně vždy. Neziskové organizace tedy musí podat daňové přiznání v případě dosažení jakéhokoliv zdanitelného příjmu zdaňovaného v základu daně – např. i úrokového výnosu z termínovaného účtu či v případě jakékoliv ziskové aktivity, byť jejich celkové hospodaření je ztrátové.

U neziskových organizací nemůže existovat výhoda spočívající v nezdaňování příjmů z činností provozovaných se ziskem pouze proto, že jsou “zařazeny do hlavní činnosti organizace”. Jestliže po výše uvedeném vyčlenění dotace a výdajů ve stejné výši jsou zbývající příjmy z příslušné činnosti organizace vyšší než s nimi související výdaje, musí organizace tyto příjmy vykázat na daňovém přiznání. Jako neziskový poplatník může takto zjištěný základ daně snížit a využít daňové zvýhodnění podle § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů.

2. Neodebraná zavazadla z úschoven a ukládacích skříněk Českých drah, a.s.
 čj.: 22/65 797/2003 – ref. JUDr. R. Vilhelmová

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZMS“) upravuje v § 11 příslušnost organizačních složek státu hospodařit s majetkem uvedeným v § 10 cit. zákona. Při určení Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „Úřad“) jako organizační složky státu příslušné podle ustanovení § 11 odst. 2 ZMS k převzetí majetku výše uvedeného charakteru je stěžejní posouzení, zda tyto věci jsou majetkem uvedeným v § 10 ZMS. Podle jednoho názoru lze předmětné věci posuzovat jako věci opuštěné, které podle ustanovení § 135 odst. 3 občanského zákoníku připadají státu, a jejich převzetí Úřadem by tak bylo v souladu s cit. ustanoveními ZMS.

S tímto názorem však z dále uvedených věcně právních důvodů nelze souhlasit. Opuštění věci ve smyslu ustanovení § 135 odst. 3 občanského zákoníku předchází nutně jednostranný projev vůle jejího vlastníka věc opustit (ať již jednáním či konkludentním chováním). U věcí neodebraných z úschoven nebo ukládacích skříněk Českých drah, a. s. je však prokázání, že se o takový právní úkon jedná, v praxi téměř nemožné, byť záměr dosavadního vlastníka věc opustit nelze v jednotlivých případech vzhledem k určitým okolnostem zcela vyloučit. Za důvod nemožnosti posuzovat majetek uvedeného charakteru jako věci opuštěné, které bez dalšího připadají státu, proto považujeme to, že nelze obecně připustit a akceptovat závěr, že věci jsou s tímto úmyslem do úschovy či ukládacích skříněk svěřovány. Automatické přebírání těchto věcí Úřadem od Českých drah, a.s. proto neodpovídá úpravě občanského zákoníku a tedy ani ZMS.

Ministerstvo financí již v této věci před časem vyslovalo své stanovisko, a to v souvislosti s právními důsledky majetkových a organizačně právních změn na dráze, které vedly k zániku drážního podniku jako státní organizace a k neaplikovatelnosti ustanovení § 2 odst. 5 dříve platné vyhl. č. 61/1986 Sb., o prozatímní správě národního majetku (stanovilo příslušnost k výkonu prozatímní správy věcí, které připadly státu jako nálezy v obvodu dráhy). Toto stanovisko bylo sice určeno okresním úřadům, které byly až do změny ZMS, která nastala dnem nabytí účinnosti zákona č. 202/2002 Sb. (1. července 2002) organizačními složkami státu příslušnými podle tehdy platného znění § 11 odst. 2 ZMS hospodařit s majetkem státu uvedeným v § 10, avšak na jeho obsahu není třeba ani s ohledem na platnou právní úpravu ZMS nic měnit.

V této souvislosti lze připomenout, že dříve platná právní úprava vyhl. č. 61/1986 Sb., o prozatímní správě národního majetku, vycházela z předpokladu, že majetek, k němuž drážní podnik vykonává prozatímní správu, připadl státu jako nalezený (viz dikce ustanovení § 5 odst. 2 cit. vyhlášky i poznámka pod čarou odkazující na tehdy platné ustanovení § 453 odst. 1 občanského zákoníku).

Pokud se tedy jedná o otázku zavazadel neodebraných z úschoven nebo ukládacích skříněk Českých drah, a. s. a jejich potenciálního přebírání státem, musíme konstatovat, že nadále trváme na stanovisku, že **je třeba vycházet z ustanovení § 135 odst. 1 občanského zákoníku, a to ve spojení s ustanovením § 13 zákona č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský zákoník.**

Podle platné právní úpravy § 135 občanského zákoníku ten, kdo najde **ztracenou věc**, je povinen vydat ji vlastníkov. **Není-li vlastník znám, je nálezce povinen ji odevzdat příslušnému státnímu orgánu.** Nepřihlásí-li se o ni vlastník do jednoho roku **od jejího odevzdání**, připadá věc do vlastnictví státu. Cit. ustanovení zákona č. 102/1992 Sb. pak stanoví, že orgánem příslušným k přijetí **nalezené věci** od nálezce (v daném případě Českých drah, a. s.), **je kterýkoliv obecní úřad**, a pokud nedošlo k nálezce v územním obvodu obce, jejíž obecní úřad nález přijal, je tento obecní úřad povinen vyrozumět o nálezce obecní úřad obce, v níž k nálezce došlo. Působnost obecního úřadu je přitom výkonem přenesené působnosti (§ 14 cit. zákona). Obdobně je třeba postupovat při nakládání s jinými věcmi ponechanými a nalezenými v obvodu dráhy (kupř. na nádražích nebo ponechaných ve vlcích).

Tj., kterýkoliv obecní úřad příslušný podle výše cit. zákona je povinen a oprávněn nalezené věci od Českých drah, a.s. převzít a opatrovat je po dobu jednoho roku. Během této doby věc vydá pouze vlastníkov. Po marném uplynutí stanovené lhůty případnou uvedenou věc ze zákona státu a od obecního úřadu je za předpokladu, že se nejedná o majetek uvedený v § 11 odst. 1 ZMS, převezme Úřad – příslušné územní pracoviště, které plní úkoly podle § 11 odst. 2 platného znění ZMS (§ 19 odst. 2 zák. č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových).

Pokud takto v minulosti některé okresní úřady nepostupovaly, jednaly v rozporu s metodickým stanoviskem majetkoprávního odboru Ministerstva financí a podle našeho názoru i v rozporu se zákonem. Jestliže tedy Úřad odmítá neodebraná zavazadla z úschoven a ukládacích skříněk nacházejících se v prostoru Českých drah, a. s. přímo od této obchodní společnosti převzít, z hlediska uvedeného stanoviska nelze než jeho postup označit za správný, byť z jiných důvodů než byly uvedeny ve stanovisku Úřadu čj.: 11000/206/2003 ze dne 10. dubna 2003.

Ke stanovisku legislativního odboru Ministerstva financí čj. 29/6 584/01 ze dne 31. ledna 2001 nelze než poznamenat, že ani z tohoto stanoviska nezaznívá, že problematiku zavazadel neodebraných z úschoven a ukládacích skříněk je třeba posuzovat jednoznačně a obecně s ohledem na ustanovení § 135 odst. 3 občanského zákoníku.

Při postupu všech zainteresovaných orgánů a Českých drah, a. s. ve smyslu výše uvedeném nemohou vznikat pochybnosti ohledně zákonnosti a je přitom dostatečně garantována i ochrana práv vlastníků předmětných věcí. Máme současně za to, že uvedený postup nepovede ani k nárůstu administrativně technické činnosti Českých drah, a. s. a napomůže urychlenému řešení této problematiky.

3. Finanční kontrola u dotací obcím, které procházejí rozpočtem kraje
čj.: 124/62 492/2003 – ref. ing. R. Kotrba

Podle usnesení vlády č. 1084 ze 6. listopadu 2002 dotace ze státního rozpočtu obcím procházejí rozpočtem obce, jestliže kraj nemá žádnou rozhodovací pravomoc při rozhodování

o příjemci dotace. V takovém případě tyto dotace obcím ze státního rozpočtu „protečou“ rozpočtem kraje bez toho, aby kraj a jeho orgány mohl tento tok prostředků ovlivnit. Potom nemůže kraj provádět finanční kontrolu těchto prostředků. Tu musí provádět poskytovatel státní dotace, tedy příslušné ministerstvo.

Při finančním vypořádání podle vyhlášky č. 531/2002 Sb. provádí kraj sumarizaci údajů za obce v kraji a předkládá je Ministerstvu financí. Je odpovědný za správnost sumarizovaných údajů, nikoliv však za správnost užití prostředků u obcí.

4. Používání účelových znaků

čj.: 124/60 776/2003 – ref. ing. R. Kotrba

K problematice používání účelových znaků u grantů v rámci programu Phare 2000 – Grantové schéma pro podporu malých infrastrukturních projektů sdělujeme následující stanovisko:

Číselník účelových znaků pro sledování poskytnutých transferů a půjček veřejným rozpočtům územní úrovně je závazný v příjmové části finančního výkazu. Pokud jde o sledování čerpání ve výdajové části je možné buď označovat účelovým znakem každou fakturu nebo zvolit jiný způsob analytiky, který by byl podkladem pro případ kontroly. Zvolený způsob analytiky je v plné kompetenci příjemce finančních prostředků.

Pokud lze jednoznačně stanovit, zda se jedná o investiční nebo neinvestiční prostředky, přiřadí se jim podle číselníku příslušný účelový znak a příslušná položka rozpočtové skladby (4118 nebo 4218). V případě, že skutečně nelze předem stanovit, zda se jedná o investiční nebo neinvestiční prostředky a jejich upřesnění bude možné až v průběhu realizace akce nebo po jejím ukončení, bude nezbytné následně provést příslušné rozpočtové opatření, tak, aby byly v souladu příjmová a výdajová část rozpočtu.

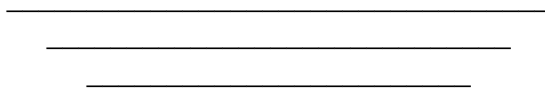
5. Postup účtování při upuštění od vymáhání pohledávky dle ustanovení § 35 odst. 3 zákona č. 219/2003 Sb.

čj.: 22/55 239/2003 – ref. JUDr. J. Dubová

V případě upuštění od vymáhání pohledávky dle ustanovení § 35 odst. 3 výše uvedeného zákona se pohledávka vyvede z účetní evidence a sleduje se dále na podrozvahovém účtu (připomíná se, že pohledávka při jednostranném upuštění od vymáhání nezaniká). Z něho ji lze následně vyvést, pokud možnost úhrady této pohledávky je nereálná (z důvodu jejího promlčení apod.) s tím, že časové hledisko tohoto sledování **je na rozhodnutí příslušné účetní jednotky a povaze konkrétní pohledávky.**

Problematika postupu při účtování tohoto typu pohledávek byla konzultována s věcně příslušným útvarům – odborem účetnictví. Na základě jeho vyjádření lze uvést, že z účetního hlediska jsou v účtové osnově a postupech účtování pro organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace (pod č. j. 283/76 104/2000) v ustanoveních pro účtovou třídu 9 – „Fondy, hospodářský výsledek, dlouhodobé úvěry a půjčky, rezervy závěrkové a **podrozvahové účty**“, vyjmenovány v čl. IX. podrozvahové účty bez uvedení jejich vnitřní náplně. Podrozvahový účet „odepsané pohledávky“ (podle dřívější praxe) obsahuje pohledávky odepsané pro přechodnou nedobytnost či neprůkaznost po dobu, pokud se z těchto důvodu nedobytnost té které pohledávky nestane trvalou nebo dokud nenastane skutečnost, rozhodná pro definitivní odepsání konkrétní pohledávky.

V případě úhrady pohledávky, která již byla vyvedena i z podrozvahového účtu, se příjem finančních prostředků zaúčtuje bez tzv. předchozího předpisu, přímo na vrub účtu 235 – Příjmový účet, rozpočtová položka např. 2329 – Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené a ve prospěch účtu 205 – Vyúčtování rozpočtových příjmů z běžné činnosti organizačních složek státu. Účtuje se jako tzv. přímý příjem, tj. bez předchozího předpisu pohledávky. V případě, že se účetní jednotka rozhodne obnovit předpis pohledávky, lze účtovat předpis na vrub účtu 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy a ve prospěch účtu 205. Příjem finančních prostředků (přijatá úhrada pohledávky) by se účtoval na vrub účtu 235 a ve prospěch účtu 315.

6. Vlastnictví majetku příspěvkových organizací a jeho účtování

čj.: 124/52 685/2003 – ref. ing. R. Kotrba

1. U majetku ve vlastnictví územního samosprávného celku předaného své příspěvkové organizaci do správy na základě § 27 odst. 2 písm. e) zákona č. 250/2000 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) k jejímu hospodářskému využití, který organizace opravuje a zajišťuje jeho údržbu, jsou daňově uznatelné pouze výdaje na údržbu a opravy, které byly vynaloženy prokazatelně v souvislosti s dosahováním zdanitelných příjmů. Pokud výše uvedené výdaje souvisejí s nezdaňovanou hlavní činností, pak je nelze uplatnit v základu daně.

Je-li nemovitost používána k dosahování zdanitelných příjmů pouze z části a jsou-li provedeny opravy související s celou budovou (např. střecha, omítka apod.), pak tyto výdaje lze daňově uplatnit v odpovídajícím poměru (např. dle podlahové plochy nebo odpovídajícího časového členění) využívání nemovitosti k dosahování zdanitelných příjmů. Pokud by náklady na opravy a údržbu byly hrazeny zřizovatelem (a to jak plně tak zčásti) formou poskytnutého příspěvku, pak takto účelově poskytnuté prostředky nejsou předmětem daně (viz § 18 odst. 4 písm. b) ZDP) a výdaje z nich hrazené nemohou být v žádném případě uplatněny v základu daně (a to proto, že jde o výdaje související s příjmy, které nejsou zdaňovány v základu daně).

2. K problematice účtování majetku předaného územním samosprávným celkem příspěvkové organizaci do výpůjčky nebo pronájmu sdělujeme tyto skutečnosti:

Řešení způsobu odpisování majetku příspěvkové organizace, která hospodář s majetkem územního samosprávného celku podle § 28 zákona o účetnictví doplňuje § 34 Vyhlášky č. 505/2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

Majetek předaný do výpůjčky

Forma výpůjčky je právním vztahem, který vzniká na základě smlouvy, podle které obec přenechá majetek příspěvkové organizaci do bezplatného a dočasného užívání v souladu s občanským zákoníkem (§ 659-662). Vypůjčený majetek musí být ve smluvenou dobu a bez porušení podstaty vrácen. Příspěvková organizace majetek nevlastní, nevede jej na majetkových účtech a ani jej neodepisuje. (Výjimkou je smlouva o výpůjčce po dobu zajištění závazků převodem práva, § 553 občanského zákoníku).

Majetek předaný na základě nájemní smlouvy

Smluvní typ nájemní smlouvy upravuje pouze občanský zákoník a specifiká smluvních podmínek určují majetkové vazby a současně i způsob odpisování. Základní charakteristikou je, že obec přenechává příspěvkové organizaci majetek určený individuálně k dočasnému užívání za úplatu. Nájemce může získávat i užitky z dalšího využití tohoto majetku (podnájem...). Po dobu užívání musí být zachována podstata pronajaté věci a po skončení nájmu musí být stejná věc vrácena pronajímateli. S nájmem není spojena změna vlastnictví ani převod na majetkové účty příspěvkové organizace tzn., že příspěvková organizace majetek neodpisuje. Majetek předaný do výpůjčky i majetek pronajatý, jako využívání cizího majetku, má možnost sledovat příspěvková organizace na účtech účtových skupin 97 až 99.

3. Výnosy z pronájmu svěřeného majetku jsou příjmem příspěvkové organizace, která tento příjem musí vykázat ve svém daňovém přiznání. Je tomu tak proto, že svěření majetku do správy je bezúplatným užíváním majetku zřizovatele, a proto PO může majetek pronajmout až se souhlasem vlastníka – zřizovatele. Příjem je však vždy příjmem PO a nikoliv zřizovatele. Výnosy z prodeje majetku jsou vždy příjmem vlastníka – tedy v tomto případě zřizovatele. PO proto nikdy nemůže být prodávajícím v případě majetku zřizovatele, může pouze ve prospěch zřizovatele a jeho jménem tento prodej zajistit. V případě, kdy příjem z prodeje převyší daňovou zůstatkovou cenu majetku, jedná se o zdanitelný příjem a vlastník má povinnost tento příjem z prodeje majetku uvést ve svém daňovém přiznání.

V případě, kdy nestátní příspěvková organizace přijme dar, pak se vlastníkem takto nabytého majetku vždy stává právě tato příspěvková organizace (nikoliv tedy její zřizovatel) a přiznání k dani darovací podává opět vždy tato PO. Zřizovatel se tedy vlastníkem přijatého daru nestává, a proto nejde o majetek svěřený do správy. PO pak takto i jinak nabytý vlastní majetek sleduje analyticky odděleně od majetku zřizovatele, který má svěřený do správy.

Majetek svěřený příspěvkové organizaci do správy smí zcizit pouze vlastník, tj. zřizovatel. Otázka účtování výnosů z prodeje majetku je proto pro příspěvkovou organizaci bezpředmětná, výnosy z prodeje majetku ve správě budou vždy výnosem vlastníka.

Protože věcně právní předpis otázku nakládání s prostředky získanými z činnosti při správě majetku (např. nájemní byty) neřeší, musí účetní jednotka sama rozhodnout v souladu s ustanovením zákona 563/1992 Sb. o účetnictví § 7 odst. 2 o tom, jakým způsobem o těchto prostředcích zaúčtuje. Jako základ pro rozhodnutí by se mělo vycházet z obsahu smluvních vztahů. Pokud organizace například uzavírá smlouvy s nájemci, jménem zřizovatele a je pověřena k vybírání nájemného, nepovažujeme za vhodné, aby se o inkasovaných příjmech z nájemného účtovalo ve výnosech příspěvkové organizace. Příspěvková organizace bude o uvedeném druhu příjmů účtovat jako o závazku vůči vlastníkovi.

Z ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí vyplývá, že od daně dědické a daně darovací je osvobozeno bezúplatné nabytí majetku kromě jiného územními samosprávnými celky a jimi zřízenými příspěvkovými organizacemi.

Z výše uvedeného vyplývá, že kromě majetku, který byl příspěvkové organizaci svěřen jejím zřizovatelem do správy (nejedná se o její vlastní majetek), příspěvkové organizace mohou nabývat do svého vlastnictví jakýkoliv majetek, a to svým vlastním jménem a tento vlastní majetek mohou i dále převádět.

Při posuzování daňových důsledků majetkových převodů realizovaných příspěvkovou organizací zřízenou krajem je zapotřebí vycházet ze dvou rozdílných situací:

1. Nabývá-li příspěvková organizace bezúplatně majetek **děděním** nebo **darováním**, potom tato příspěvková organizace zřízená krajem je poplatníkem daně dědické a daně darovací. V takovém případě však uplatní osvobození od těchto daní podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona č. 357/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pokud příspěvková organizace **úplatně převádí nemovitost**, kterou má ve svém vlastnictví, potom je tato příspěvková organizace jako samostatná právnická osoba s právní subjektivitou poplatníkem daně z převodu nemovitostí a samostatně také vystupuje v celém daňovém řízení (podává daňové přiznání, platí daň, apod.). Úplatný převod nemovitosti v tomto případě není od daně z převodu nemovitostí osvobozen.
2. Nabývá-li územní samosprávný celek (kraj) **děděním** nebo **darováním** bezúplatně majetek, toto nabytí je podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona č. 357/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, od daně dědické a daně darovací osvobozeno. Poplatníkem daně v takovém případě je územní samosprávný celek, který také podává daňové přiznání. Příspěvková organizace kraje může být zmocněna zastupitelstvem kraje (§ 10 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů) k podání daňového přiznání. Tato organizace pak v daňovém řízení nevystupuje svým vlastním jménem, ale pouze v zastoupení svého zřizovatele.

Pokud územní samosprávný celek **úplatně převádí nemovitý majetek**, který je v jeho vlastnictví a příspěvkové organizaci byl pouze svěřen do správy, potom je poplatníkem daně z převodu nemovitostí kraj, avšak k podání daňového přiznání může být opět zmocněna příspěvková organizace. Při úplatných převodech vlastnictví k nemovitostem nejsou územní samosprávné celky osvobozeny od daně z převodu nemovitostí. Příjmy z prodeje jsou příjmem kraje, nikoliv příspěvkové organizace.

7. Dotazy k provozování výherních hracích přístrojů (VHP)

čj.: 601/93 740/2003 – ref. J. Pangerl

Na Ministerstvo financí docházejí opakující se dotazy, které se týkají praktického provozování VHP. K těm nejvíce frekventovaným patří:

Funkce osoby, která odpovídá za zákaz hry osob mladších 18 let

Tuto základní podmínku při provozování VHP řeší ustanovení § 19 odst. 1 písm. e) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), který počítá s tím, že povolení k provozování obsahuje též jméno osoby (osob), která odpovídá za zákaz hry osob mladších 18 let v místě pro stále umístění VHP. Pro příslušný správní orgán, jež rozhoduje o vydání povolení provozu VHP, je potom tato osoba odpovědnou na základě jejího „ohlášení“ žadatelem o povolení provozu VHP. Ustavení příslušné osoby do této funkce, respektive tento vztah, je potom nutné ošetřit písemnou formou smlouvy. Nezbytné je i poučit takovou osobu, že v případě neplnění povinností ze zákona vyplývajících může být použit veřejnoprávní postih uvedený v § 48 zákona.

Často je diskutován počet osob, který má být ustaven do funkce odpovědné osoby. Ten sice není zákonem limitován, ale mělo by být postupováno tak, aby byly naplněny sledované povinnosti, tj. např. že taková osoba musí být přítomna na stanovišti VHP po celou dobu provozování. Je-li těchto osob ustaveno více, musí být přijatá taková organizační opatření, aby bylo dovoditelné, která z těchto osob měla být přítomna. Z toho vyplývá, že bez ohlášení odpovědné osoby povolujícímu orgánu nemůže být žadateli o povolení provoz VHP povolen.

Pojem herna

Parametry pojmu herna pro provoz VHP jsou stanoveny jen v ustanovení § 17 odst. 9 zákona, kde se hernou rozumí místnost, která je určena zejména k provozování VHP. Ve spojení s ustanovením § 17 odst. 8 téhož zákona potom platí, že pouze v hernách a kasinech může být umístěno více než 6 VHP a podle § 17 odst. 7 zákona ještě platí, že jenom na těchto místech lze provozovat kumulovanou výhru „jackpot“.

Ve smyslu stavebně právních předpisů je pojem herna podřaditelný pojmu provozovna. Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve svém ustanovení § 82 odst. 2 stanoví, že má-li být stavba užívána jako provozovna, je kolaudační rozhodnutí zároveň osvědčením, že provozovna je způsobilá k provozu. Ani prováděcí předpisy ke stavebnímu zákonu žádné požadavky speciálně pro herny nepředepisují. Hernu ve smyslu § 17 odst. 7 zákona schvaluje pro provoz správní orgán uvedený v ustanovení § 18 odst. 1 zákona.

Ověřování platnosti výpisů osvědčujících provozuschopnost VHP

V současné době osvědčují provozuschopnost VHP dvě autorizované osoby:

- ☐ Elektrotechnický zkušební ústav, Praha
- ☐ Institut pro testování a certifikaci, a. s., Zlín.

Jelikož v minulém roce v některých případech docházelo k falsifikaci výpisu osvědčení jednotlivých VHP, dohodlo Ministerstvo financí s oběma autorizovanými osobami, že budou vydávat na svých webových stránkách seznamy platných výpisů osvědčení o provozuschopnosti a seznamy vydaných duplikátů těchto dokumentů. Z toho vyplývá, že každý povolující orgán si může ověřit v případě pochybnosti pravost předložených dokumentů pro správní řízení.

Návody k přístupu Seznamu výpisů osvědčení VHP a k Seznamu vystavených duplikátů byly uvedeny v předešlém čísle Zpráv ze dne 15. srpna 2003.

Kontrola předkládání herních plánů

Od začátku tohoto roku výše uvedené autorizované osoby ve spolupráci s obcemi zvýšily technické kontroly provozu VHP ve smyslu ustanovení § 46 odst. 3 zákona. Výsledkem této činnosti jsou i zjištění, že v provozovnách VHP nejsou hráčům k dispozici herní plány a provozované VHP ne vždy zajišťují hráči výplatu zbytkového vkladu. V tomto směru je třeba upozornit, že všechny vklady i výplaty výher včetně zbytkových vkladů musí být evidovány pomocí zabudovaných počítadel VHP a zaznamenány do účetních dokladů dle podmínek uvedených v § 5 vyhlášky Ministerstva financí č. 223/1993 Sb., o hracích přístrojích.

Pokud jde o předkládané herní plány ke správnímu řízení o vydání povolení provozovat VHP, je nutno konstatovat, že jejich texty nejsou vždy v souladu s § 42 zákona aplikovány na sázkovou hru dle § 2 e) zákona a často neobsahují ani režim vracení zmíněného zbytkového vkladu. Naopak jsou v nich uváděny odstavce, které nevyplývají ze zákona ani z vydaných výpisů osvědčení o provozuschopnosti. Takové nedostatky je třeba pro následující povolovací řízení pro rok 2004 v herních plánech urychleně odstranit. Herní plány také musí být podepsány žadatelem o povolení.

Je-li při technických kontrolách, které obce provádějí v součinnosti s autorizovanými osobami, zjištěno, že provozovaný VHP neodpovídá technickým provedením ustanovení § 17 odst. 3 – 6 zákona je nutno při zjednávání nápravy postupovat podle § 43 odst. 2 zákona.

Větší pozornost než dosud je také třeba věnovat úrovni předkládaných „Řádů heren“ dle § 17 odst. 9 zákona. Žadatelé o povolení mohou v tomto smyslu požádat o pomůcku na Ministerstvu financí a každý provozovatel si ji může upravit na svoje provozní podmínky.

Kumulovaná výhra- JACKPOT

Platný zákon o loteriích a jiných podobných hrách ustanovením § 17 odst. 7 praví, že VHP na české koruny mohou být propojeny se zařízením, které umožňuje kumulovanou výhru. Jedná se o samostatné zařízení, které je programově nezávislé na herních programech propojených VHP. Je třeba upozornit, že kumulovanou výhru povolující orgány schvalují formou herního plánu kumulované výhry, a to podle § 19 zákona. Zařízení kumulované výhry a jeho provoz musí splňovat ustanovení zákona uvedené především v § 1 a 2. Tyto skutečnosti, mimo ostatních podmínek, za kterých se tato výhra povoluje provozovat a vyplácet, musí obsahovat herní plán kumulované výhry, který pak schvaluje povolující orgán.

Identifikační známky pro provoz VHP

Objednané známky pro provoz VHP v r. 2004 krajskými úřady byly rozeslány stejně jako v minulých letech v polovině října 2003. To znamená, že obce si budou moci zajistit tyto známky pro potřeby správního řízení před hlavním povolovacím obdobím pro rok 2004 v dostatečném časovém předstihu. Vzhledem k tomu, že v tomto roce bylo zjištěno Policií České republiky padělání známek, známky 2004 budou vybaveny novými dokonalejšími ochrannými prvky.

8. Sdělení Ministerstva vnitra

JUDr. R. Valíková, MV ČR – odbor pro místní správu, oddělení dozoru Opava

Dozorové pracoviště MV ČR Opava obdrželo v posledním období celkem 3 obecně závazné vyhlášky obcí o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů MŠ, ŠD, ŠK, kde se v článku sankční ustanovení nachází odkaz na ustanovení § 37a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

Jelikož tento druh obecně závazných vyhlášek je vydáván na základě zákonného zmocnění § 19c zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění, kde v odst. 3 téhož paragrafu je stanovena sankce - penále, jsme toho názoru, že není možné v tomto případě použít ustanovení zákona č. 337/1992 Sb., v platném znění.

Dotazem na Ministerstvu financí nám bylo potvrzeno, že neinvestiční příspěvek nespadá do působnosti ustanovení § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, tudíž není možno v obecně závazných vyhláškách tohoto typu užívat sankci tohoto zákona.

